

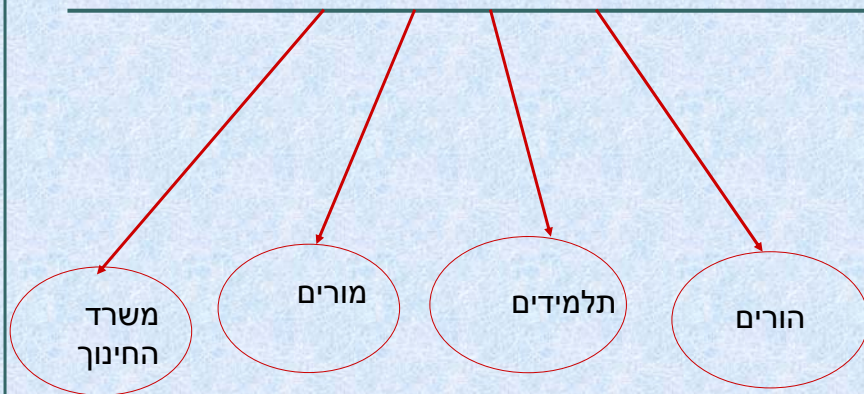
על משוב והערכה

למי מיועדת ההערכה?

למי מיועדת ההערכה?

מה מעריכים?

מה מעריכים?

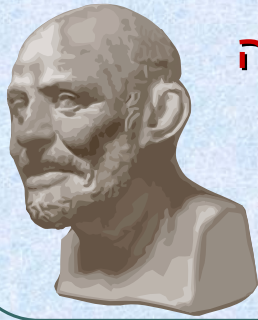

מה מעריכים?

דמוקריתוס:

**על אדם להתאמן
ברכישת דרך חשיבה נכונה
ולא בהשגת ידיעות רבות**

איך מעריכים?

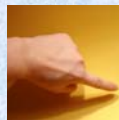
איך מעריכים?

הערכה
מעצבת

הערכה
מסכמת

❖ **הערכה מסכמת:** ניתנת בסוף שליש או שנה ומטרתה שיפוט המידה שתלמיד למד חומר שנלמד בכתה (לצורך ציון, הסמכה, אבחון התקדמות, בחינת יעילות ההוראה)

❖ **הערכה מעצבת:** הערכה המכוונת לסיפוק משוב לשיפור הלמידה ולפיתוח פעילות נמשכת.

איך מעריכים?

גישה
חלופית

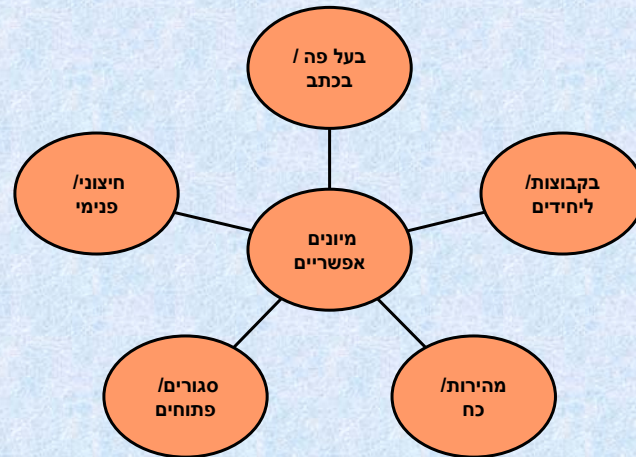
גישה
מסורתית

הערכה מסורתית	הערכה חלופית
❖ הוראה והערכה הן פעולות נפרדות	❖ שילוב הוראה והערכת הישגים
❖ המורה מלמד = מעביר חומר שעליו נבחנים	❖ המורה מסייע- מנחה ללמידה
❖ התלמיד נתון לתהליכי הערכה עלמים: השאלות והקריטריונים חסויים בפניו	❖ התלמיד שותף פעיל בהערכת הישגיו ובהערכת הישגי חבריו
❖ -----	❖ מתקיים דיאלוג בין המורה לבין התלמיד בנושאי הערכה
❖ משימות "סינטטיות", אינן קשורות לחיי התלמידים	❖ משימות ביצוע אוטנטיות לא מובנות הדורשות חקירה במצבים אמיתיים
❖ המשימות בוחנות ידע (הבנה) של יחידות לימוד בדידות ללא הקשר	❖ משימות מעניינות, רלוונטיות המהוות אתגר ובודות שימוש בידע לפתרון בעיות
❖ לרוב בחינות של נייר ועפרון, שימוש במשימות קצרות מובנות, בהגבלת זמן	❖ שימוש בכלים מגוונים (תיק עבודות, פרויקטים) מסגרת זמן גמישה
❖ בחינה של כל תלמיד בנפרד	❖ ביצוע משימות בשיתוף פעולה עם אחרים, בסיועם ובקבלת תגובה מהם
❖ הערכת תוצר	❖ הערכת תהליך ולא רק תוצר
❖ דווח באמצעות ציון בודד	❖ דווח באמצעות פרופיל מפורט

איך מעריכים?

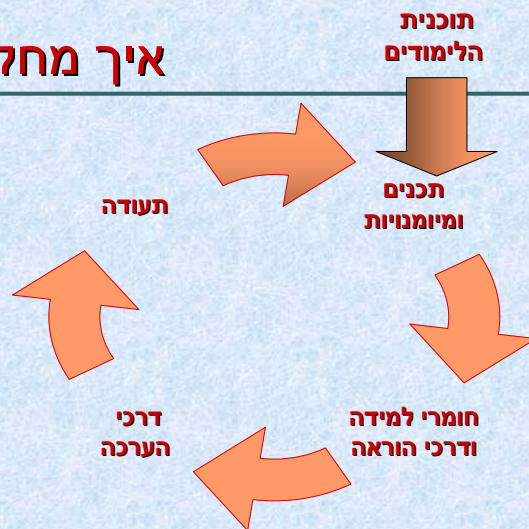

איך מחליטים?

איך מחליטים?

מ ת ח י ל י ם !

מושגים עיקריים לגבי מבחן:

❖ רמת קושי

אחוז העונים נכונה
ממוצע הציונים על הפריט
התפלגות הבוחרים באפשרויות התשובה (פריט סגור).

❖ רמת הבחנה

עד כמה הפריט מצליח להבחין בין "בעלי הידע" ל"חסרי הידע"?
רמת הידע נקבעת לפי הציון הסופי במבחן.

❖ מהימנות

באיזו מידה אנחנו מודדים "תכונה אמיתית/יציבה"?
המידה שבה ניתן לצפות לתוצאות דומות **בהיבחנות חוזרות**

❖ תוקף

באיזו מידה אנחנו מודדים את מה שאנחנו רוצים למדוד?
תוקף מבחן – המידה שבה יש הצדקה להסקת מסקנות מהמבחן

שגה	ענה נכונה	
	+	בעל ידע
+		חסר ידע

תהליך בניית מבחן

- ❖ הגדרת **עולם התוכן** הרלוונטי - בהסתמך על תוכנית הלימודים, כולל הגדרה של תת-תחומים.
- ❖ הרכבת **תוכנית בחינה** (מפת בחינה) – התכנים שיבחנו והמשקל (מס' הפריטים) שיקבל כל נושא שנבדק, רמות קוגניטיביות שיבדקו.
- ❖ קביעת **מאפייני המבחן**: **ייצוג**- מילולי/ גרפי/ אלגברי/ מספרי **זמן** – מבחן מהירות/עוצמה,
- סוג תשובה** – פתוחה/סגורה, **אופן העברה** – אינדידואלי/קבוצתי **אופן מתן תשובה** – נייר ועפרון/בעל-פה/ביצוע.

דוגמה למפת מבחן

תוכן	סה"כ			סה"כ
רמת חשיבה				
סה"כ				

דוגמה למפת מבחן

תחומי התוכן	חוקיות	ביטויים שווי ערך	היקפים ושטחים	סה"כ
כישורי הלמידה	2 פריטים 10%	10 פריטים 50%	8 פריטים 40%	
ידע- זיהוי				4 פריטים
הבנה- יישום				10 פריטים
חיפוש פתוח				6 פריטים
סה"כ	2	10	8	20

סטנדרט/ קריטריון

- ❖ רמת איכות או הישגים, בעיקר רמה הנחשבת קבילה. (שטיינר, 1999)
- ❖ מונח המגדיר כמות נצברת של גוף ידע ומערכת מיומנויות שהן הבסיס לחינוך איכותי. הסטנדרט מבטא מה שכל התלמידים צריכים לדעת ולהיות מסוגלים לעשות אך אינו מכתוב פדגוגיה. (Ravitch, 1996)

- ❖ קריטריונים הם נקודות חתך אשר מהוות אינדיקציה לגבי רמת השליטה של תלמיד בתחום תוכן.
- ❖ קביעת קריטריונים מאפשרות להבחין בין תלמידים ברמות שליטה שונות.
- ❖ הקריטריונים מאפשרים קבלת משוב לגבי רמת התפקוד או היכולת של התלמיד הבודד ולא הקבוצה.

❖ NEAP : בסיסי , מיומן, מתקדם.

❖ קליפורניה: מתחת לבסיסי , בסיסי, מיומן , מתקדם.

❖ מסצ'וסטס: אזהרה , מצריך שיפור , מיומן , מתקדם.

סדנא

בכתיבת הפריט עלינו להימנע ממכשולים אשר יכשילו את הנבחנים בעלי הידע או שיקשו עליהם שלא לצורך ומרמזים אשר יקלו על הנבחן חסר הידע לענות על התשובה הנכונה.

דוגמאות:

שאלה 4

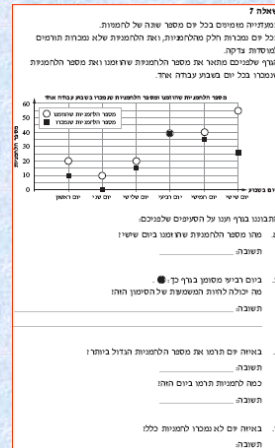
על פאותיה של קובייה הוגנת רשומים **שישה** משמות ימי השבוע: ראשון, שני, שלישי, רביעי, חמישי, שישי.

על כל פאה רשום שמו של יום אחר.

איתי מטיל את הקובייה.

חשבו מהי ההסתברות שהקובייה תראה שם של יום המתחיל באות "ר".

תשובה: _____

לראיון עבודה ניגשו 100 מועמדים,
מתוכם 70% עורכי דין, ו- 30% מהנדסים.

לראיון נכנס גבר ממושקף, הלבוש בחליפה שחורה וחולצה לבנה.
עבד על ידו שעון יוקרתי.

מהי ההסתברות שהמראיין הוא מהנדס?

**בכד יש לי 70% כדורים אדומים ו –
30% כדורים לבנים
מהי ההסתברות להוציא כדור לבן?**

השפעת פרוטוטיפים similarity heuristic
דוגמא של התעלמות מחוקי הסתברות (טברסקי וכהנמן, 1973)
base rate rule violation

ומה לגבי:

❖ טעות נגררת? (טעות עקבית)

❖ הערכה לפי סעיפים או לפי קריטריונים (השלכה
על ההערכה בתעודה)

❖ בדיקת תוצר או בדיקת יכולת?

❖ האם יש מקום לסיטואצית בעיה במבחן?

❖ האם רמת חשיבה גבוהה שוות ערך לרמת קושי גבוהה?

❖ האם יש מקום לשאלות ברמת חשיבה גבוהה?

❖ האם מותר לשאול גם על מה שלא למדו?

❖ האם זה "בסדר" שילמדו מהמבחן?

דוגמה לפריט סגור הבודק הבנה מעמיקה

שאלה 10

לפניכם תרגיל פתור: $32 \times 9 = 288$.

א. כדי למצוא בעזרת התרגיל הפתור את התוצאה של התרגיל 32×18 , אפשר:

☐₁ לכפול את 288 ב-10.

☒₂ לכפול את 288 ב-2.

☐₃ לחלק את 288 ב-10.

☐₄ לחלק את 288 ב-2.

איך משפיע השימוש במחשבוניו על הביצוע במבחנים?

בפריטים אשר בהם נבדקת בעיקר מיומנויות של חישוב – השימוש במחשבון מעלה את הציון

בפריטים שאינם כוללים מיומנות חישובית – אין השפעה לשימוש במחשבון

תלמידים שרגילים לעבוד עם מחשבון מפיקים יותר תועלת ממנו.

המלצת קבוצת המחקר היא לא לתת להשתמש במחשבוניו

המקום היחיד שבו ההצלחה באה לפני עבודה הוא המילון

וידאל ששון

